

Rahoja ja esineitä, jotka löytyivät metallinetsinnässä Vesilahden Laukon kartanon mailta syksyllä 2016 ja keväällä 2017 ja toimitettiin Kansallismuseon arkeogisiin kokoelmiin Kreetta Lesellin (Pirkanmaan maakuntamuseo) välityksellä.

Lahja.

Verif.

Moniperiodinen muinaisjäännösalue Vesilahti Laukko (1000031565) sijaitsee Laukon kartanon piha-alueella ja pelloilla. Kiinteistöt: 922-420-1-68, -1-121. Löytösyvyys 0 - 20 cm.

Kokoelmiin toimitettujen rahojen ohella löytöihin sisältyi 1500-luvun lopun ja 1600-luvun rahoja, joista on tarkempia tietoja tarkastuskertomuksen liitteissä (ks. Ulla Lähdesmäen tarkastuskertomus vuodelta 2017 Museoviraston ja Pirkanmaan maakuntamuseon arkistoissa) sekä verifikaatin levintäkarttaliitteissä.

Kiinteän muinaisjäännöksen pistekoordinaatti muinaisjäännösrekisterissä (ETRS-TM35FIN): p = 6804758, i = 313435.

Diar. 29.03.2018

Luett. Raninen Sami

- | | | |
|---|--|----------------|
| 1 | <u>Dirhemi</u>
Puolikas dirhemi. Halkaisija 23 mm. Tarkemmin tunnistamaton., | 1 kpl, 1,40 g |
| 2 | <u>Dirhemi</u>
Leikattu dirhemin osa. Abbasidit, Madinat al-Salam 188-193h (803-809 jaa.)
Tunnistus: Jani Oravisjärvi, numismaattiset kokoelmat.
Mitat 17,00 x 7,00 x mm | 1 kpl, 0,90 g |
| 3 | <u>Hopearaha</u>
Historiallinen hopearaha, halkaisija 18 mm. Ruotsi, Eerik Pommerilainen, aurto
Tukholma. LL3. Tunnistus: Jani Oravisjärvi, numismaattiset kokoelmat.
X = 6804859,00 Y = 313657,00 | 1 kpl, 0,90 g |
| 4 | <u>Hopearaha</u>
Kuluneita hopearahan katkelmia. Ei tarkempaa tunnistusta. | 4 kpl, 1,20 g |
| 5 | <u>Tasavartinen solki</u>
Voimakkaasti muotoilluilla sylinterimäisillä tapeilla koristeltu viikinkiajan
tasavarsisolki, kupariseosta. Neula puuttuu, muuten ehjä. 5 tappia keskiosassa, 4
tappia kummassakin lehdessä. Toisessa lehdessä yksi tappi on irronnut.
Mitat 70,00 x 21,00 x 20,00 mm
X = 6804681,00 Y = 313481,00 | 1 kpl, 55,50 g |
| 6 | <u>Pieni tasavartinen solki</u>
Merovingiajan tasavarsisolki, kupariseosta. Neula puuttuu, neulakota ja
neulanpidike rikki, muuten ehjä.
Mitat 39,00 x 16,00 x 18,00 mm
X = 6804762,00 Y = 313511,00 | 1 kpl, 14,30 g |
| 7 | <u>Pieni tasavartinen solki</u>
Merovingiajan tasavarsisolki, kupariseosta. Neulanpidike rikki ja neula puuttuu.
Muuten ehjä.
Mitat 34,00 x 12,00 x 20,00 mm | 1 kpl, 14,50 g |

- X = 6804757,00 Y = 313535,00
- 8 **Tasavartinen solki** 1 kpl, 21,00 g
Viikinkiajan tasavarsisoljen katkelma, käsittää keskipaksunnoksen ja toisen varren, jonka takana on neulanpidike. Koristetappeja ja hämärtynyttä uurrekoristelua. Varren päässä reikä. Kivikosken (1938) ryhmää 6.
Mitat 40,00 x 25,00 x 10,00 mm
X = 6804561,00 Y = 313516,00
- 9 **Tasavartinen solki** 1 kpl, 15,50 g
Skandinaavisen tasavarsisoljen katkelma (keskipaksunnos). Kartiomainen huippu ja koristeuurteita.
Mitat 35,00 x 18,00 x 14,00 mm
X = 6804616,00 Y = 313383,00
- 10 **Pyöreä kupurasolki** 1 kpl, 47,80 g
Pyöreä kupurasolki, kupariseosta. Neula puuttuu, mutta muuten ehjä. Koristelu on hämärtynyt sulamisen seurauksena. 8-tappinen, ilmeisesti Appelgrenin D-tyyppiä (leveäliepeinen muunnos). Kuoren paksuus noin 2 mm.
Mitat 60,00 x 55,00 x 15,00 mm
X = 6804702,00 Y = 313355,00
- 11 **Pyöreä kupurasolki** 1 kpl, 19,20 g
Sulanut pyöreän kupurasoljen katkelma, kupariseosta. Sisältää soljen reunaa sekä hämärtynyttä uurre- ja reikäkoristelua. Vaikuttaa Appelgrenin C-tyypiltä. (Solki on löytynyt Laukon muinaisjäännösalueesta etelälounaaseen, Omenanlahden länsipuoliselta pellolta.)
Mitat 49,00 x 25,00 x 7,00 mm
X = 6804325,00 Y = 313075,00
- 12 **Pyöreä kupurasolki** 1 kpl, 8,70 g
Reunakatkelma pyöreästä kupurasoljesta, kupariseosta. Koristetappi ja -uurteita, toisella puolella neulanpidike. Kuoren paksuus noin 1,5 mm. Appelgrenin D-tyyppiä.
Mitat 31,00 x 20,00 x 13,00 mm
X = 6804821,00 Y = 313508,00
- 13 **Pyöreä kupurasolki** 1 kpl, 7,40 g
Katkelma pyöreästä kupurasoljesta. Koristelu sulamisen hämärtämää. Koristetappi erottuu. Toisella puolella neulakodan tai neulanpidikkeen jäännös.
Mitat 23,00 x 22,00 x 5,00 mm
X = 6804832,00 Y = 313533,00
- 14 **Pyöreä kupurasolki** 1 kpl, 2,00 g
Reunakatkelma pyöreästä kupurasoljesta, kupariseosta. Koristetappi. Luultavasti Appelgrenin D-tyyppiä.
Mitat 17,00 x 12,00 x 5,00 mm
X = 6804865,00 Y = 313720,00
- 15 **Pyöreä kupurasolki** 1 kpl, 2,10 g
Reunakatkelma pyöreästä kupurasoljesta, kupariseosta. Appelgrenin D-tyyppiä?
Mitat 20,00 x 12,00 x 1,00 mm
X = 6804757,00 Y = 313531,00
- 16 **Pyöreä pronssisolki** 1 kpl, 9,40 g
Reunakatkelma viikinkiajan leijonasoljesta (Kivikoski 1973: Abb. 664).

- Kupariseosta. Reunassa poikkiurteita, leijonahahmojen jalat tallella. Toisella puolella neulakota.
Mitat 51,00 x 17,00 x 8,00 mm
X = 6804554,00 Y = 313439,00
- 17 **Krapusolki** 1 kpl, 6,70 g
Merovingiajan krapusoljen pyrstö, kupariseosta.
Mitat 22,00 x 27,00 x 6,00 mm
X = 6804753,00 Y = 313498,00
- 18 **Kaarisolki** 1 kpl, 15,20 g
Akselin päätynoppi valmunuppisesta kaarisoljesta, kupariseosta. Tiheä poikkiraidoitus molemmilla lappeilla. Akselin rautajännöstä erottuu.
Mitat 30,00 x 26,00 x 10,00 mm
X = 6804846,00 Y = 313569,00
- 19 **Kaarisolki** 1 kpl, 9,90 g
Akselin päätynoppi valmunuppisesta kaarisoljesta, tinapitoiselta vaikuttava kupariseos. Toisella lappeella tiheä pystyraidotus.
Mitat 23,00 x 20,00 x 8,00 mm
X = 6804981,00 Y = 313621,00
- 20 **Hevosenkäsolki** 1 kpl, 23,20 g
Katkelma tappikoristeisesta hevosenkäsoljesta, kupariseosta. 10-tahoinen iso noppi (noin 15 x 15 x 12 mm), jossa neljä koristetappia. Nupin alatahosta lähtee katkellallinen kaari, poikkileikkaukseltaan kulmikkaan soikea.
Mitat 46,00 x 22,00 x 13,00 mm
X = 6804741,00 Y = 313491,00
- 21 **Ketjunjakaja** 1 kpl, 11,70 g
Ketjunjakaja, kupariseosta. 1 mm paksu, "sahalaitainen" levy, joka jakaantuu rombinmuotoisiin reliefinä kuvattuihin kenttiin; samantapainen kuin alaosa esineessä Kivikoski 1973: Abb. 775. Levyn takana ulkoneva, poikittaissuuntainen kapea harjanne, jossa 7 osittain umpeutunutta reikää. Levyn yläsivulla iso ripustuslenkki.
Mitat 45,00 x 27,00 x 5,00 mm
X = 6804624,00 Y = 313365,00
- 22 **Pronssiketju** 1 kpl, 12,90 g
Katkelma kupariseosketjua. Koostuu noin 1 - 1,5 mm paksusta metallilangasta kierretyistä lenkeistä. Jokaisessa lenkissä kaksi kierrettä. Yhden lenkin leveys 3 - 3,5 mm ja halkaisija noin 7 mm. Ketjunpätkässä on yhteensä 17 lenkkiä.
Mitat 77,00 x 7,00 x 7,00 mm
X = 6804935,00 Y = 313434,00
- 23 **Rannerengas** 1 kpl, 42,60 g
Päätykatkelma viikinkiajan ns. massiivisesta rannerenkaasta. Sulamisen osittain deformatio. Poikkileikkaus puolisoikion muotoinen. Kuperalla pinnalla päädyssä kolme pienistä pisteimoista koostuvaa poikittaista riviä ja niiden takana sik-sak-viivoja. Pädyn poikkileikkausmitat: 21 x 6 mm.
Mitat 42,00 x 21,00 x 19,00 mm
X = 6804659,00 Y = 313479,00
- 24 **Rannerengas** 1 kpl, 14,80 g
Päätykatkelma rannerenkaasta, kupariseosta. Luultavasti ns. viikinkiajan

- massiivinen rannerengas. Poikkileikkaus puolisoikion muotoinen (mitat päädyssä 18 x 4 mm, murtopinnalla 15 x 3 mm). Kuperalla pinnalla erottuu heikkoja koristeleimarivien jäänteitä.
Mitat 28,00 x 18,00 x 8,00 mm
X = 6804830,00 Y = 313760,00
- 25 **Rannerengas** 1 kpl, 15,30 g
Katkelma rannerenkaasta, kupariseosta. Vääntynyt osittain kaksinkerroin. Kapenee päädyistä pois päin mentäessä. Päädyn poikkileikkaus 15 x 1,5 mm, murtopinnan 7 x 1,5 mm. Loivasti kuperalla yläpinnalla koristelua. Vastakkaisia reunoja kohti osoittavien kolmioleimaparivien rivi kulkee katkelman keskilinjaa pitkin. Leimarivin katkaisee kaksi matalien poikittaisharjanteiden ryhmää.
Mitat 57,00 x 15,00 x 16,00 mm
X = 6804655,00 Y = 313555,00
- 26 **Rannerengas** 1 kpl, 5,60 g
Katkelma rannerenkaasta, kupariseosta. Poikkileikkaus harjataitteinen. Lähellä katkelman toista päätä on kaksi matalaa poikittaisharjannetta, joiden ja murtopinnan välissä erottuu ristikkomaista uurrekoristelua. Vanhempaa rautakautta.
Mitat 24,00 x 12,00 x 2,00 mm
X = 6804565,00 Y = 313485,00
- 27 **Rannerengas** 1 kpl, 4,50 g
Katkelma rannerenkaasta, kupariseosta. Taittunut kaksinkerroin. Kapea varras on poikkileikkaukseltaan harjataitteinen (noin 5 x 1,5 mm). Päädyn lähellä ohuista vino- ja poikkiuurteista koostuvaa koristelua. Vanhempaa rautakautta.
Mitat 32,00 x 5,00 x 14,00 mm
- 28 **Rannerengas** 1 kpl, 1,20 g
Katkelma ohuesta hopearannerenkaasta. Reunoja pitkin kulkevat pisteleimarivit, joiden välissä on risteävistä pisteleimaviivoista koostuva X-kuvio.
Mitat 19,00 x 11,00 x 0,75 mm
- 29 **Pronssihela** 1 kpl, 5,50 g
Hela, tinapitoista kupariseosta. Puolisoikion muotoinen. Toisella lappeella on palmettireliefi. Suorassa päässä on kiinnityslenkin jäännös. Suipossa päässä on noin 1 mm levyinen rako, joka vaikuttaa hihnan kiinnitysleuoilta.
Mitat 24,00 x 10,00 x 5,00 mm
X = 6804783,00 Y = 313497,00
- 30 **Soljen neula** 1 kpl, 0,70 g
Katkelma, todennäköisesti soljen neulasta. Levenee ja ohenee toisessa päässä, ilmeisesti neulan kantaa lähestyessään. Tinapitoista kupariseosta.
Mitat 16,00 x 5,00 x 1,00 mm
- 31 **Kulkunen** 1 kpl, 2,20 g
Kulkusen katkelma, kupariseosta. Käsittää kiinnityssilmukan jäännöksen ja kappaleen pyöreäprofiilista vaippaa. Vaipan paksuus noin 1 mm. Kulkusessa on ilmeisesti ollut neljä lehteä.
Mitat 18,00 x 14,00 x mm
- 32 **Pronssiriipus** 1 kpl, 2,00 g
Katkelmallinen esine, tinapitoista kupariseosta. Kierretty kahdesta metallivartaasta 8-muotoon. Lenkit rikkoutuneet. Riipuskoruun liittyvä kannatinlenkki, samanlainen

- kuin kolmiomaisen riipuksen ja räpyläriipusten välikappaleet esineessä Kivikoski 1973: Abb. 796.
Mitat 22,00 x 10,50 x 3,00 mm
- 33 **Punnus** 1 kpl, 16,00 g
Kuulamainen punnus. Rautaydin tulee esiin kupariseosvaipan läpi. Pyöreäsivuinen. Halkaisija 17 mm, tasaisten napojen kohdalla 7 - 8 mm. Esineen korkeus 10 mm. Heiko Steuerin (1997) tyyppiä B2.
- 34 **Miekan ponsi** 1 kpl, 287,70 g
Miekan rautainen kiekkoponsi. Lappeiden reunoilla loivat viisteet, jotka noin 10 mm matkalla laskeutuvat pari mm kiekon kehälle tultaessa (kiekon paksuus kehän kohdalla 14 - 15 mm). Kahvaruodon tynkä törröttää kiekosta. Kiekon halkaisija 52 mm.
Mitat 60,00 x 52,00 x 18,00 mm
X = 6804755,00 Y = 313335,00
- 35 **Miekan ponsi** 1 kpl, 181,30 g
Miekan rautainen kiekkoponsi. Lappeet tasaiset. Kiekon halkaisija 45 mm ja paksuus 17 mm.
- 36 **Putkikirves** 1 kpl, 271,10 g
Pieni rautainen kirves,. Putken kyljestä puuttuu iso pala. Putken ulkohalkaisija on ollut noin 35 mm ja sisähalkaisija noin 27 mm. Terän leveys 35 mm.
Mitat 115,00 x 35,00 x 30,00 mm
- 37 **Nuolenkärki** 1 kpl, 26,00 g
Rautainen nuolenkärki. Suorat, tasaisesti kärkeen kaventuvat sivut. 100 mm pitkä ja enimmillään 19 mm leveä lehti on harjataitteinen. Koverat lehden tyvet. Ruodossa nelikulmainen kaula (poikkileikkaus noin 5 x 4 mm), joka ohenee poikkileikkaukseltaan soikeaksi piikiksi.
Mitat 148,00 x 19,00 x 4,00 mm
- 38 **Nuolenkärki** 1 kpl, 24,20 g
Rautainen nuolenkärki, lähes identtinen KM 41448:37:n kanssa. Suorat, tasaisesti kärkeen kaventuvat sivut. Kärjestä katkennut ja enimmillään 20 mm leveä lehti on harjataitteinen. Koverat lehden tyvet. Ruodossa 45 mm pitkä nelikulmainen kaula (poikkileikkaus noin 5 x 4 mm), joka ohenee poikkileikkaukseltaan pyöreäksi 14 mm pitkäksi piikiksi.
Mitat 130,00 x 20,00 x 4,00 mm
- 39 **Rautaesine** 1 kpl, 228,90 g
Rautainen kiekko, lappeet tasaiset ja kehän reuna pystysuora. Halkaisija 64 mm, paksuus 9 mm.
- 40 **Ristiriipus** 1 kpl, 4,30 g
Katkelmallinen ristiriipus, tinaa. Käsittää ristin pystyvarren ja toisen poikkivarren. Varsien päissä on pienet poikittaiset varret (ns. cross crosslet). Pystyvarren päässä on reikä. Esineen toisella puolella vaikuttaa olevan heikkoa reliefiä.
Mitat 28,00 x 17,00 x 2,50 mm
- 41 **Vyönsolki** 1 kpl, 8,40 g
Symmetrinen double loop -hihnansoilki, tinapitoista kupariseosta. Historiallinen. Keskellä olevan pystyakselin ympärillä on rautaisen neulankannan jäännös. Esineen kehässä on lehväaiheinen koristereliefi.
Mitat 21,00 x 31,00 x 3,00 mm

- 42 **Vyönsolki** 1 kpl, 13,20 g
Historiallinen ns. leijonahakasolki, tinapitoista kupariseosta. Hieman koverankupera kiekko (halkaisija 27 mm), jossa on kohti katsova leijonanpääreliefi. Yhdellä sivulla on kiinnityslenkki, jonka silmä on pystysuunnassa. Vastakkaisella reunalla kahden metalliniitin jäännös.
Mitat 27,00 x 38,00 x 13,00 mm
- 43 **Rengassormus** 1 kpl, 2,10 g
Yksinkertainen kupariseossormus. Tasapaksu kehä, joka levenee yhdellä puolella 7 mm leveäksi kilveksi ja on kapeimmillaan 3 mm leveä. Paksuus renkaan toisella sivulla 1 mm ja toisella selvästi vähemmän. Rengas on murtunut kapeasta kohdasta. Koristeluista ei erotu.
Mitat 19,00 x 18,00 x 7,00 mm
- 44 **Pronssihela** 1 kpl, 4,10 g
Ilmeisesti hihnan pidikelenkki, kupariseosta. Sivusta katsoen esine on lähinnä suorakaiteen muotoinen kehikko (17 x 10 mm). Yksi sivu on leveä (10 mm), hieman kupera ja koristeltu pystyurteilla. Muilla sivuilla varren leveys on 4 mm.
Mitat 17,00 x 10,00 x 10,00 mm
- 45 **Pronssihela** 1 kpl, 4,00 g
Ilmeisesti hihnan pidikelenkki, kupariseosta. Sivusta katsoen esine on lähinnä suorakaiteen muotoinen kehikko (17 x 10 mm). Yksi sivu on soikea, leveä (enint. 8 mm) ja hieman kupera sekä koristeltu keskellä kulkevalla pystyharjanteella, jossa on poikkiurteita.
Mitat 17,00 x 10,00 x 8,00 mm
- 46 **Pronssihela** 1 kpl, 12,50 g
Moniosainen kupariseoshela, valjaista? 35 mm pitkä ja 7 mm leveä tappikiinnitteinen, koristeellisesti muotoiltu hela, jonka päässä on kiinnityssilmukka ja silmukassa kupariseoslenkki; lenkissä on toinen, eri tavalla muotoiltu tappikiinnitteinen hela (25 x 9 mm).
Mitat 65,00 x 9,00 x 8,00 mm
- 47 **Veitsen kahva** 1 kpl, 4,60 g
Varhaismoderni pöytäveitsen ylähela, kupariseosta. Kannassa kolme pyöreää ulkonemaa, joissa reikä. Rautaisesta veitsenruodosta jäännöstä helan sisällä.
Mitat 14,00 x 17,00 x 4,50 mm
- 48 **Veitsen kahva** 1 kpl, 3,20 g
Varhaismoderni pöytäveitsen ylähela, kupariseosta. Kannassa kolme pyöreää ulkonemaa, joista keskimmaisessä on pyöreä reikä. Esineen lappeilla on ristikkäisuurteiden muodostamat X-kuviot. Helan sisällä on rautaisen ruodon jäännöstä.
Mitat 11,00 x 21,00 x 4,50 mm
- 49 **Sormustin** 1 kpl, 3,00 g
Ehjä sormustin, kupariseosta. Halkaisija noin 17 mm ja korkeus noin 14 mm.
- 50 **Neula** 1 kpl, 1,50 g
Kupariseosneulan katkelma, luultavasti silmäneulasta. Silmä puuttuu. 39 mm pitkä ja enimmillään noin 2 mm paksu.
- 51 **Koristehela** 1 kpl, 10,80 g
Iso kupariseosniitti, jossa nelilehtimäinen, laaja (noin 28 x 28 mm) mutta ohut, kupera kanta, josta lähtee noin 20 mm pitkä ja 5 mm paksu varsi.

- Mitat 22,00 x 28,00 x mm
- 52 **Padanjalka** 1 kpl, 62,50 g
Kupariseoksisen padanjalan katkelma, poikkileikkaus kolmiomainen.
Mitat 37,00 x 26,00 x 15,00 mm
- 53 **Pronssiesine** 1 kpl, 1,40 g
Katkelma esineestä, joku koostuu alle 1 mm paksusta kupariseospelistä. Vaikuttaa astian reunakatkemalta. Reuna kaartuu ulospäin. Ulkopinnalla on jonkinlaista reliefikoristelua.
Mitat 14,00 x 23,00 x mm
- 54 **Sulanut pronssi** 1 kpl, 35,40 g
Sulanut kappale kupariseoslevyä, alkujaan ilmeisesti ollut 3 mm paksua.
- 55 **Avain** 1 kpl, 21,10 g
Rautainen avaimen kanta. Pyöreä kehä, jonka sisällä rautalistoista koostuva kolmiomainen koriste. Lyhyt tynkä avaimen vartta jäljellä.
Mitat 40,00 x 35,00 x 5,00 mm
X = 6804760,00 Y = 313343,00
- 56 **Koristehela** 1 kpl, 8,60 g
Kupariseoksinen hela, ehkä valjaista. Ristinmuotoinen, soikeat varret.
Risteämiskohdassa pyöreä kupurakoriste. Varsissa kaarevia koristeharjanteita.
Takana kiinnitysvarsien tyngät.
Mitat 35,00 x 22,00 x 7,00 mm